Lietas arhīva Nr. 1-0100-20/13
ECLI:LV:RPPT:2020:0429.168010020.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2020. gada 29. aprīlī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesnese A. Buliņa Rīgā, Daugavgrīvas ielā 58, rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par /pers. B/, personas kods /personas kods/, saukšanu pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.^{2} pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] 2020. gada 3. martā Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes (turpmāk – VP RRP) Rīgas Kurzemes iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektors R. Simandujevs sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. PC194587 un tam pievienotie administratīvās lietas materiāli par to, ka 2019. gada 19. novembrī plkst. 09.00 un 2019. gada 4. decembrī plkst. 09.00, Rīgā, Spilves ielā 25a, /pers.B/pēc atkārtota uzaicinājuma neieradās Rīgas pašvaldības policijas Kurzemes pārvaldē un nesniedza ziņas par faktiem, kas jānoskaidro administratīvā pārkāpuma lietā.

Izdarītais administratīvais pārkāpums kvalificēts pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā – Latvijas APK) 175.^{2} panta par kontroles, uzraudzības vai izmeklēšanas funkcijas realizējošo valsts vai pašvaldības institūciju amatpersonu likumīgo prasību savlaicīgu neizpildīšanu.

Administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts bez /pers. B/ klātbūtnes.

[2] 2020. gada 5. aprīlī stājās spēkā likums "Par valsts institūciju darbību ārkārtējās situācijas laikā saistībā ar Covid-19 izplatību", kura 5. panta otrajā daļā noteikts, ka tiesa administratīvo pārkāpumu lietas izskata rakstveida procesā.

Atbilstoši Latvijas APK 289.^{6} panta ceturtajai daļai, pusēm 2020. gada 8. aprīlī nosūtīts paziņojums par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu rakstveida procesā, vienlaikus izskaidrojot pusēm tiesības pieteikt noraidījumu tiesas sastāvam un tiesības 14 dienu laikā iesniegt tiesai rakstveida paskaidrojumus.

Puses rakstveida paskaidrojumus administratīvā pārkāpuma lietā nav iesniegušas, noraidījums tiesas sastāvam nav pieteikts.

M o t ī v u d a ļ a

[3] Novērtējot rakstveida pierādījumus, tiesnese atzīst, ka lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama.

[4] Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 272.pantu institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Savukārt Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 244.pants noteic, ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243.panta pirmā daļa paredz, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243.^{1}pantu pierādīšanas līdzekļi administratīvā pārkāpuma lietā ir pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumi; personu liecības; eksperta atzinums; kompetentās institūcijas atzinums; dokuments, kas satur ziņas par faktiem, rakstveidā vai citā formā; elektroniskie pierādījumi; procesuālajās darbībās rakstveidā vai citā veidā nostiprinātās ziņas par faktiem; lietiskie pierādījumi.

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka tie nav pietiekami, lai /pers. B/ darbībās konstatētu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.^{2}pantā paredzēto administratīvā pārkāpuma sastāvu.

[4.1] Kā izriet no Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.^{2}panta, administratīvā atbildība personai iestājas, ja tā savlaicīgi neizpilda likumīgas prasības. Tādējādi ir nepieciešams arī konstatēt, vai personai bija zināmas tai izvirzītās prasības, vai viņa apzinājās, ka viņai ir jāizpilda kādas noteiktas prasības.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir atzinis (skat., spriedumu lietā SKA 571/2006, spriedumu lietā SKA-199/2007, spriedumu lietā Nr.SKA– 252/2008), administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas nodarījumā. Proti, jākonstatē Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa paredzēto objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums – administratīvā pārkāpuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse. Senāta ieskatā ir jāpārbauda vai konkrētajā gadījumā pastāv visas Latvijas 2 Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.^{2}pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma pazīmes personas saukšanai pie administratīvās atbildības, vai ir konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Tādējādi, lai sauktu /pers. B/ pie administratīvās atbildības pēc LAPK 175.^{2} panta, nepieciešams konstatēt, kādu Rīgas pašvaldības policijas likumīgu prasību viņš nav izpildījis.

[5] Administratīvā pārkāpuma protokols Nr. PC194587 sastādīts 2020. gada 3. martā par augstāk minētām /pers. B/ darbībām – izmeklēšanas funkciju realizējošo valsts institūciju amatpersonu likumīga prasību savlaicīgu nepildīšanu.

Lietas materiāliem pievienots Rīgas pašvaldības policijas Kurzemes pārvaldes inspektora A. Šaburovas 2019. gada 29. novembra ziņojums, kurā norādīts, ka iestādē 2019. gada 29. oktobrī saņemts nodibinājuma "dzivniekupolicija.lv" iesniegums par bezšķirnes suņa "Rokija" iekļūšanu satiksmes negadījumā un traumu gūšanu pie nama Kurzemes prospektā 163, Rīgā. Pārbaudot suņa mikročipa informāciju, tika noskaidrots, ka dzīvnieka īpašnieks

ir /pers. B/, personas kods /personas kods/. Policijā uzsākta administratīvā pārkāpuma lietvedība par Ministru kabineta 2006. gada 4. aprīļa noteikumu Nr. 266 "Labturības prasības mājas (istabas) dzīvnieku turēšanai, tirdzniecībai un demonstrēšanai publiskās izstādēs, kā arī suņa apmācībai" 10.1 apakšpunktā un 50. punktā noteikto prasību neievērošanu sakarā ar dzīvnieka klaiņošanu un izkļūšanu no norobežotās teritorijas /adrese/. Sakarā ar minēto Rīgas pašvaldības policijas Kurzemes pārvalde vairākkārt aicināja suņa īpašnieku /pers. B/ ierasties iestādē paskaidrojumu sniegšanai, bet persona neieradās.

Līdz ar to tiesnese secina, ka Rīgas pašvaldības policijai bija pamats izsaukt paskaidrojumu sniegšanai /pers. B/ kā bezšķirnes suņa "Rokija" īpašnieku.

[5.1] Paziņošanas likuma 1. pants nosaka, ka likuma mērķis ir nodrošināt iestādes un privātpersonas publiski tiesiskajās attiecībās savlaicīgu, kvalitatīvu un privātpersonas tiesībām un likumiskajām interesēm atbilstošu dokumentu un informācijas paziņošanu (turpmāk arī — dokumenta paziņošana) adresātam. Par iestādi šā likuma izpratnē uzskata arī tiesu administratīvajā procesā, tiesu (tiesnesi) administratīvā pārkāpuma lietā un Satversmes tiesu. Par adresātu šā likuma izpratnē uzskata privātpersonu, kurai paziņo dokumentu, citu administratīvā procesa un administratīvā pārkāpuma lietas dalībnieku, kas nav privātpersona, kā arī Satversmes tiesas procesā iesaistītu privātpersonu vai institūciju.

Paziņošanas likuma 2. pants nosaka, ka likums reglamentē dokumenta paziņošanu, ciktāl tieši piemērojamos Eiropas Savienības tiesību aktos, Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos vai citos likumos nav noteikts citādi. Šo likumu nepiemēro gadījumos, kad iestāde darbojas privāto tiesību jomā, kā arī kriminālprocesa un civilprocesa ietvaros.

Paziņošanas likuma normas ir ievērojamas administratīvā pārkāpuma lietvedībā, jo nodrošina savlaicīgu, kvalitatīvu un privātpersonas tiesībām un likumiskajām interesēm atbilstošu dokumentu un informācijas paziņošanu adresātam, ko pēc tam ir iespējams pārbaudīt.

Ievērojot minēto, tiesnese atzīst, ka, nosūtot korespondenci /pers. B/, bija jāņem vērā Paziņošanas likuma normas.

Paziņošanas likuma 8.panta pirmā un trešā daļa nosaka, ka, izmantojot pasta pakalpojumus, dokumentu paziņo slēgtā aploksnē, vēstuļu korespondences veidā:

1) kā vienkāršu pasta sūtījumu;

2) kā ierakstītu pasta sūtījumu;

3) kā pasta sūtījumu ar paziņojumu par sūtījuma izsniegšanu. Dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā.

[5.2] Administratīvā pārkāpuma protokolā norādīts, ka /pers. B/ neieradās pēc Rīgas pašvaldības policijas Kurzemes pārvaldes aicinājuma 2019. gada 19. novembrī un 2019. gada 4. decembrī.

Lietas materiāliem pievienots 2019. gada 5. novembra paziņojums Nr. 6-5/RPKR-19-2703-ap, kas sastādīts /pers. B/ uz personas deklarēto dzīvesvietas adresi /adrese/, kurā lūgts ierasties personai 2019. gada 19. novembrī plkst. 09.00 Rīgas pašvaldības policijas Kurzemes pārvaldē, lai sniegtu ziņas administratīvā pārkāpuma materiāla lietā Nr. RPKR-19/2563-AL par bezšķirnes suņa "Rokija" klaiņošanu 2019. gada 28. oktobrī plkst.19.40 pie nama Kurzemes prospektā 163, Rīgā, un izkļūšanu no norobežotas teritorijas /adrese/ (*lietas 21. lapa*).

2019. gada 29. novembra Rīgas pašvaldības policijas Kurzemes pārvaldes inspektora A. Šaburovas ziņojumā norādīts, ka /pers. B/ pēc iestādes aicinājuma 2019. gada 19. novembrī plkst. 09.00 neieradās, par neierašanās iemesliem iestādei nav paziņojis (*lietas 23. lapa*).

Lietas materiāliem pievienots 2019. gada 22. novembra paziņojums Nr. 6-5/RPKR-19-2851-ap, kas sastādīts /pers. B/ uz personas deklarēto dzīvesvietas adresi /adrese/, kurā lūgts ierasties personai 2019. gada 4. decembrī plkst. 09.00 Rīgas pašvaldības policijas Kurzemes pārvaldē, lai sniegtu ziņas administratīvā pārkāpuma materiāla lietā Nr. RPKR-19/2563-AL par bezšķirnes suņa "Rokija" klaiņošanu 2019. gada 28. oktobrī plkst.19.40 pie nama Kurzemes prospektā 163, Rīgā, un izkļūšanu no norobežotas teritorijas /adrese/. Uzaicinājumā norādīts, ka neierašanas gadījumā tiks lemts jautājums par administratīvās lietvedības uzsākšanu pēc Latvijas APK 175.^{2} panta (*lietas 25. lapa*).

2019. gada 4. decembra Rīgas pašvaldības policijas Kurzemes pārvaldes inspektora A. Šaburovas ziņojumā norādīts, ka /pers. B/ pēc iestādes aicinājuma 2019. gada 4. decembrī plkst. 09.00 neieradās, par neierašanās iemesliem iestādei nav paziņojis (*lietas 24. lapa*).

Lai gan atbilstoši Paziņošanas likuma 4.panta pirmajai daļai, adresātam ir pienākums būt sasniedzamam norādītajā adresē, tomēr tiesas ieskatā, tikai sastādīti un iespējams nosūtīti paziņojumi, uz kuru persona nav atsaukusies, vēl neliecina par apzinātu pašvaldības policijas darbinieka uzaicinājumā norādīto prasību ļaunprātīgu ignorēšanu.

Tiesai nav iespējams pārliecināties, vai /pers. B/ ir saņēmis šos - 2019. gada 5. novembra un 2019. gada 22. novembra - aicinājumus, jo lietai nav pievienots pierādījums par to, ka šādas vēstules ir nosūtītas un kad tās ir nosūtītas. Tā kā nav iesniegti pierādījumi par vēstules nosūtīšanu, tiesa nevar pārliecināties, vai ir ievērota paziņošanas kārtība, kā arī, vai ir ievērotas saņemšanai nepieciešamās iespējamās dienas attiecīgi līdz 2019. gada 19. novembrim un 2019. gada 4.decembrim.

Tiesa atzīst, ka tikai lietā esošais rakstveida pierādījums, tas ir, sastādītie aicinājumi ierasties Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Kurzemes iecirkņa Kārtības policijas nodaļā, nav pietiekams, lai /pers. B/ darbībās konstatētu apzinātu kontroles, uzraudzības vai izmeklēšanas funkcijas realizējošo valsts vai pašvaldības institūciju amatpersonu likumīgo prasību savlaicīgu neizpildīšanu.

Tiesa ņem vērā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2018.gada 26.aprīļa spriedumā lietā Nr.104AA-0209-18/2 paustās atziņas, ka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.^{2}pantā paredzētā administratīvā atbildība personai iestājas, ja tā savlaicīgi neizpilda likumīgas prasības. Tādējādi ir nepieciešams arī konstatēt, vai personai bija zināmas tai izvirzītās prasības, vai viņa apzinājās, ka viņai ir jāizpilda kādas noteiktas prasības. Kolēģija norāda, ka tas vien apstāklis, ka adresātam ir pienākums būt sasniedzamam norādītajā adresē, un ka sūdzības iesniedzējam uz tā deklarēto dzīvesvietu ir nosūtīti paziņojumi ar policijas izvirzītajām prasībām, neapliecina to, ka viņš zināja vai ka viņam vajadzēja zināt par minētajām prasībām. Savukārt administratīvo sodu par personas nesasniedzamību tās deklarētajā dzīvesvietā Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.^{2} pants neparedz.

Analoģiski secinājumi izdarīti arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 26.maija spriedumā lietā Nr.SKA252/2008. Arī apstāklis, ka minētais Augstākās tiesas spriedums ir pieņemts pirms Paziņošanas likuma spēkā stāšanās, kurā ir noteikta dokumentu paziņošanas prezumpcija (Paziņošanas likuma 8.pants), proti, ka dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā, un šo prezumpciju adresāts var atspēkot, norādot objektīvus iemeslus, kas neatkarīgi no adresāta gribas bijuši par šķērsli dokumenta saņemšanai norādītajā adresē, Kolēģijas ieskatā, nemaina lietas būtību, proti, to, ka personai būtu bijušas zināmas tam izvirzītās prasības, vai viņš būtu apzinājies, ka viņam ir jāizpilda kādas noteiktas prasības.

Kolēģija atzīst, ka personai pirmās instances tiesas sēdē un rakstveida 3 paskaidrojumā norādītie iemesli sūtījumu nesaņemšanai nav uzskatāmi par objektīviem un no personas gribas neatkarīgiem, taču arī Paziņošanas likuma 8.pantā noteiktā paziņošanas prezumpcija vien nevar būt par pamatu personas saukšanai pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.2panta pārkāpumu *(skat. Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2018.gada 26.aprīļa spriedumu lietā Nr. 104AA-0209-18/2).*

[5.3] Ņemot vērā konstatētos apstākļos, tiesa secina, ka nav pierādīts, ka /pers. B/ ir saņēmis 2019. gada 5. novembra aicinājumu Nr. 6-5/RPKR-19-2703-ap un 2019. gada 22. novembra aicinājumu Nr. 6-5/RPKR-19-2851-ap. Tā kā šis apstāklis nav pierādīts, sekojoši nav pierādīts arī tas, ka viņš apzināti neizpildīja Rīgas pašvaldības policijas Kurzemes pārvaldes likumīgo prasību ierasties 2019. gada 19. novembrī plkst.09.00 un 2019. gada 4. decembrī plkst. 09.00 paskaidrojumu sniegšanai, tas ir nav konstatēta Latvijas APK 175.^{2} panta sastāva objektīvā puse.

[6] Senāta Administratīvo lietu departaments spriedumā lietā Nr.SKA-48/2009 norāda, ka atbilstoši Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā nostiprinātajai nevainīguma prezumpcijai jāpierāda ir personas vaina pārkāpuma izdarīšanā, nevis nevainīgums. Proti, nevainīgums tiek prezumēts, ja nav pierādījumu par pretējo. Ja persona tiek atzīta par vainīgu pārkāpuma izdarīšanā, lai gan lietā nav pierādījumu, kas pierādītu tās vainu, tiek pārkāpta nevainīguma prezumpcija (skat. Senāta Administratīvo lietu departaments 2009.gada 3.marta spriedumu lietā Nr. SKA-48/2009). Administratīvā apgabaltiesa 2009.gada 29.aprīļa spriedumā lietā Nr.P129022608 norāda, ka lietās, kurās tiek lemts par personas sodīšanu, tiek piemērots princips, ka pamatotas šaubas tiek tulkotas par labu personai, kuru sauc pie likumā noteiktās atbildības un soda (in dubio pro civis) *(skat. Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 29.aprīļa spriedumu Nr. P129022608).*

Latvijas APK 239. panta pirmās daļas 1. punkts nosaka, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja notikumā nav administratīvā pārkāpuma sastāva. Tā kā objektīvā puse ir viena no administratīvā pārkāpuma sastāva daļām, un tā netiek konstatēta, lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama.

Ņemot vērā iepriekš minēto un saskaņā ar Latvijas APK 239. panta pirmās daļas 1. punktu, 274., 275., 289.^{16} pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā Nr.168010020.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas diena – 2020. gada 29. aprīlis.

Tiesnese A.Buliņa